

Список використаних джерел

1. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті : монографія / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемя, М. М. Козяр ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р. С. Львів : Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2012. 506 с.
2. Столяренко Т.А. Використання засобів ІКТ у системі підготовки економістів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2014. № 10 (44). С.56-62.
3. Жигалкевич Ж.М., Онопко А.С. Інформаційні технології в управлінні підприємством. *Сучасні підходи до управління підприємством: Збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 28 квітня 2016 р.* К: Видво «Політехніка», 2016. 104 с.
4. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник / Г. Г. Швачич, В. В. Толстой, Л. М. Петречук, Ю. С. Іващенко, О. А. Гуляєва, О. В. Соболенко. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.
5. Тітова А.М., Олішевський І.Г. Особливості та перспективи технології зв'язку 5G. *Молодь: наука та інновації : матеріали X Міжнародної науковотехнічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Дніпро, 2022. С. 373-374.*

УДК 330

Логвиненко Л.С., студентка
Науковий керівник – Комеліна О.В., д.е.н., професор
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВІДНОВЛЕННІ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ

Війна завжди призводить до руйнування інфраструктури країни і створює нагальну потребу в її відновленні. Після завершення збройного конфлікту однією з найважливіших задач постане відбудова інфраструктури. У сучасному світі інформаційні технології стають ключовим інструментом в реалізації проєктів відновлення інфраструктури. Важливо дослідити роль інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у відновленні інфраструктури України після війни, а також які переваги і недоліки вони принесуть у цьому процесі.

Одним зі способів використання ІКТ для відновлення інфраструктури України є цифрові мапи та геоінформаційні системи, які дозволяють аналізувати руйнування, визначати пріоритети для відновлення та розробляти оптимальні плани реконструкції. Це допомагає ефективно використовувати обмежені ресурси та прискорює процес відновлення інфраструктури країни. Геоінформаційна система може складатися з трьох блоків: збір інформації про територіальні громади, планування відновлення та оцінка діяльності на національному, регіональному і місцевому рівнях. Інтерактивні мапи демонструють масштаби та місцезнаходження зруйнованого майна, громади з обмеженим доступом до освітніх чи медичних послуг, а також зміну чисельності населення в кожному регіоні під час війни. Найважливіше те, що геоінформаційні системи можуть дозволити територіальним громадам оцінювати свої потреби у відновленні та контролювати виконання планів відбудови і комплексних програм розвитку. Впровадження даних технологій планується найближчим часом [1].

Комунікаційні технології, такі як Інтернет і мережі зв'язку, також є ключовими для ефективного функціонування суспільства і економіки. Інформаційні технології відіграють вирішальну роль у цій сфері. Інфраструктура зв'язку та інтернету є необхідною для підтримки зв'язку між регіонами та координації рятувальних і відновлювальних операцій. Цифрові технології дозволяють забезпечити доступ до інформації та комунікацій в умовах кризи. Збройний конфлікт порушує роботу комунікаційних мереж, але ІКТ дозволяють швидко

відновити і підтримувати зв'язок між громадянами та державними організаціями. ІКТ також можуть підвищити ефективність роботи рятувальних служб і поліпшити координацію допомоги в надзвичайних ситуаціях.

Створення суспільства, заснованого на інформації та передових інформаційних технологіях, має особливе значення для збереження цілісності та незалежності України, відновлення промислового потенціалу та абсолютного збереження її культурної спадщини. Інформаційні технології повинні стати основою для збереження на сучасному етапі і для подальшого відродження всіх компонентів економіки. Ще однією важливою умовою для відновлення економіки та гарантування збереження територіальної цілісності України є необхідність тісної співпраці між ключовими ІТ-фахівцями та оборонним сектором держави, на основі якої мають бути створені нові засоби захисту населення та інфраструктури від будь-яких зовнішніх агресивних факторів.

Також важливо використовувати новітні інформаційні технології в процесі реконструкції, будівництва нового житла та об'єктів промислової чи іншої інфраструктури, що зазнали фізичного пошкодження внаслідок військової агресії. Після завершення війни більшість доріг та залізничних магістралей України матимуть критичний стан. Інфраструктура багатьох міст і сіл потребуватиме значного відновлення після бомбардувань та обстрілів. ІКТ можуть підтримати відновлення сектора транспорту в Україні та допомогти ефективній відбудові інфраструктури. Зокрема, зібрати інформацію про поточний стан інфраструктури та допомогти у плануванні робіт з відновлення можуть дрони.

Проте, збільшена залежність від ІКТ також створює загрозу кібербезпеки. Під час процесу відновлення важливо захистити конфіденційну інформацію, таку як плани відновлення, фінансові дані та персональні дані громадян аби запобігти шахрайству. Також, кіберзлочинці можуть намагатися маніпулювати персоналом або використовувати соціальну інженерію для отримання доступу до систем інфраструктури. Інформаційна грамотність та навчання персоналу є важливими елементами захисту. Для успішного відновлення інфраструктури необхідно приділити належну увагу захисту інформації від кібератак. Наприклад, забезпечення регулярного резервного копіювання критично важливих даних, які можуть бути відновлені в разі кібератаки, є важливим напрямом розвитку кібербезпеки.

Важливим аспектом відновлення інфраструктури є забезпечення доступності ІКТ для всіх громадян, незалежно від їх соціального статусу або місця проживання. Однією з головних перешкод для доступу може бути відсутність швидкого і надійного інтернет-зв'язку, особливо у сільській та віддаленій місцевості. Для вирішення цієї проблеми необхідні інвестиції в розвиток телекомунікаційних мереж та інші інфраструктурні проекти в даній галузі. Інформація про можливості використання ІКТ повинна бути доступною та зрозумілою для всіх верств населення, а громадяни мають опанувати навички користування цифровими технологіями.

Отже, інформаційно-комунікаційні технології відіграють важливу роль у повоєнному відновленні інфраструктури України. Їх використання сприятиме підвищенню ефективності і точності роботи, уможливллять комунікацію та координацію дій, а також сприятимуть цифровому розвитку країни в цілому. Однак, успішне використання ІКТ у даному аспекті вимагає ретельного планування, належного забезпечення інформаційної безпеки та доступності для всіх верств населення. ІКТ можуть стати провідним інструментом для післявоєнної відбудови України, допомагаючи долати ключові виклики та забезпечуючи сталий розвиток.

Список використаних джерел

1. Економічна правда. Експертиза, гроші та цифрові рішення: інструменти відновлення громад в умовах війни. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/05/22/700299/> (Дата звернення: 01.10.2023).

2. Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. д.е.н. Омеляненка В. А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. 2022. 280 с.

3. Корольов Д.В. Тенденції та проблеми розвитку сфери інформаційних технологій в Україні: кадрові аспекти. Економіка і управління. 2020. № 2. С. 121-126.

4. Баула О.В. Зарубіжний досвід комерціалізації інновацій та активізації інтеграційних процесів у інноваційній сфері. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2021. Вип. 17(1). С. 49-58.

5. Вікулова А.О., Савчук В.В. Перспективи розвитку ринку ІТ-послуг в Україні. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 51. С. 27-32.

6. Karpchuk N. Information and Communication Policy in Wartime: the Case of Ukraine. *Historia i Polityka*. Lutsk, 2022. P. 125–140. URL: <https://apcz.umk.pl/HiP/article/view/40573/33514> (Дата звернення: 01.10.2023).

7. Benabid M. Communication Strategies and Media Influence in the Russia-Ukraine Conflict. *Policy Brief*. 2022. 25 April. URL: https://www.policycenter.ma/sites/default/files/2022-04/PB_25-22_Benabid%20EN.pdf (Дата звернення: 02.10.2023).

УДК 338.43

Марченко О.В., к.е.н., доцент; Шовкопляс С.М., студент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрі Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ФОРМУВАННЯ КЛІЄНТООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Сьогодні основним стратегічним завданням менеджменту вітчизняних підприємств є - утримання рівня прибутків хоча б на якомусь гранично допустимому рівні. За останні два роки 30% бізнесу зазнали краху через те, що на довготривалу економічну кризу національної економіки ще лягла й глобальна - пандемія COVID-19 та воєнний стан. Ці виклики зменшили доходи не лише підприємств, а й їх споживачів. Різко спали обсяги реалізації продукції та, логічно - прибутки підприємств. Менеджери змушені, як ніколи, активізувати процес «вибору оптимальних стратегій» з огляду на стрімкі зміни зовнішнього середовища та інтенсивно оновлювати свій «стратегічний набір» сучасними підходами та інструментами. Одним із таких сучасних концептів стратегічного управління є - клієнтоорієнтований підхід. Зауважимо, що клієнтоорієнтована система управління підприємством набула популярності саме після світової кризи 2008 року, тому що вона формує довготривалі партнерські відносини з найбільш цінними споживачами, які не залишають компанію навіть в складних кризових умовах [1].

Традиційно та природно, що результативність підприємства асоціюється з продажам товарів чи послуг. В сучасних умовах вже недостатньо просто створити продукт та знайти споживачів, а важливо орієнтувати підприємство на зміцнення співпраці з ними. Щоб забезпечити підприємству довгострокове лідерство в умовах стрімких викликів уже недостатньо лише застосування відомих виробничих та маркетингових стратегій. Підприємство, щоб максимально задовольнити запити споживачів повинно виділятися на ринку, враховувати новації законодавства та конкурентів. Щоб досягти успіху підприємство має бути чутливим до змін кон'юнктури ринку, формувати свої конкурентні переваги та ціле спрямовуватися на споживача. В цьому аспекті актуальним є клієнтоорієнтований підхід - це результат еволюції двох концепцій управління, а саме - маркетинг-менеджменту та маркетингу взаємодії [2]. Новим вектором загальної стратегії підприємства є орієнтація на потреби клієнтів та їх інтереси, концентрація зусиль на позитивну еволюцію взаємовідносин з клієнтами, розробка технологій управління цими взаємовідносинами. Відтак,